

**ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ
СЪВЕТ НА НАОА**

ДОКЛАД
НА
ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ТЕХНИЧЕСКИ НАУКИ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ
ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ
НА СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИ ПРОФЕСИИ
“КОРАБОВОДЕНЕ”
ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 5.5 ТРАНСПОРТ, КОРАБОПЛАВАНЕ И
АВИАЦИЯ В ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по технически науки предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на специалност от регулираните професии „Корабоводене” от професионално направление 5.5 Транспорт, корабоплаване и авиация в Технически университет – Варна.

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 5, т. 2 от ЗВО и чл. 33, ал. 1, т. 2 и чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на специалностите от регулираните професии в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал. 3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. Хронология на процедурата
- II. Изпълнение на препоръките от предходната акредитация
- III. Констатации и оценки за изпълнението на критериите за програмна акредитация на специалност от регулираните професии в европейското образователно пространство за висше образование /ESG/ – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 4/, приети от АС на НАОА на 20.10.2016

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 02/21.01.2016 г
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 19/27.07.2017 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	29.11-01.12.2017 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 02/26.01.2018 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 04/09.02.2018 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА /относно становището на оценяваната институция /ПК предоставя доклада на АС	№ 04/01.03.2018 г.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Въз основа на доклада на експертната група Постоянната комисия констатира, че дадените препоръки от предходната акредитация са изпълнени.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТТА ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 2 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 4)¹

ВЪЗ ОСНОВА НА ИЗВОДИТЕ НА ЕКСПЕРТНАТА ГРУПА В ДОКЛАДА СЕ ОЦЕНЯВА ИЗПЪЛНЕНИЕТО/НЕИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ВСИЧКИ КРИТЕРИИ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ESG- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 2 ОТ ЗВО, КАКТО СЛЕДВА:

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството

Критерий 1.1. При извършване на обучение по специалността от регулираните професии се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище

1.1.1. В катедра „Корабоводене, управление на транспорта и опазване чистотата на водните пътища” (КУТОЧП) се извършва обучение на студенти по специалност „Корабоводене” от регулираните професии в образователно-квалификационни степени и форми на обучение:

- ОКС „Бакалавър” – редовно и задочно обучение (от учебната 2015/2016г.);
- ОКС „Магистър” след средно образование – редовно и задочно обучение;
- ОКС „Магистър” след висше образование – редовно и задочно обучение;

Задължителният мониторинг на специалността от регулираните професии от страна на Изпълнителна агенция „Морска администрация” (ИА „МА”) на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщения предполага периодично актуализиране на учебната документация, съобразена с националните и международни стандарти за обучение на морски специалисти.

1.1.2. В Технически университет - Варна е внедрена системата за управление на качеството (СУК), която е сертифицирана съгласно ISO 9001 от RINA през 2015 г. със срок на сертификация до 2018 г. Външни одити се провеждат ежегодно от сертифициращата външна организация, от Изпълнителна агенция „Морска администрация” и от НАОА при акредитационни процедури. Отношението на броя на планираните към извършените през последните пет години дейности за оценка на качеството и функционирането на съответните програми е 5:5.

1.1.3. Връзката между научните изследвания и обучението се отчита ежегодно при определяне на критериите за допълнително материално стимулиране на академичния състав. Стратегията за развитието на научната и научно-приложна дейност (ННПД) в ТУ – Варна е ориентирана към утвърждаване на Технически университет – Варна като иновационен и технологичен център в национален аспект и в частност в Черноморския регион.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1:

Технически университет – Варна обучава студенти в специалност „Корабоводене” от регулираните професии в съответствие с мисията, целите и стратегията за развитието на университета, обявени на WEB страницата му. Учебните планове и учебните програми се разработват в съответствие с Академичните стандарти и са съгласувани с Изпълнителна агенция „Морска Администрация” на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

Създадена е единна система за контрол на съответствието на учебната документация с нормативните документи (академични стандарти). Вътрешните и външните одити на качеството на обучението се провеждат периодично – един път годишно.

В Правилника за научната и научноприложната дейност на ТУ – Варна е поставен основен акцент на развитието на интегративните връзки между изследователската и учебната дейност с цел гарантиране на високо ниво на обучение, основано на съвременните постижения в съответната научна област.

Критерий 1.2. Управление на качеството на образованието

1.2.1. Управлението на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност е отразено в Процедура „Управление на учебния процес“, в която е предвидено, че контрол на провеждане на учебните занятия се извършва по направленията: спазването на разписа на занятията, контрол на провеждането на занятията и изпитни процедури, ежеседмично, семестриално и годишно отчитане на учебната дейност.

1.2.2. „Етичният кодекс“ е приет на АС на ТУ - Варна с протокол № 13/07.05.2007 г. В „Правилник за организацията и дейността на Комисията по академична етика“ са регламентирани състава и структурата на Комисията по академична етика, както и нейните функции (задачи). Сигнали и жалби от преподаватели и служители в Университета за дискриминационно отношение или други форми на нетолерантност се подават до Етичната комисия на ТУ – Варна, а от обучаемите - до Апелативната комисия за студенти и докторанти.

Констатации за изпълнение на критерий 1.2:

Организацията и управлението на качеството на учебния процес е в съответствие с академичните стандарти на ТУ-Варна и вътрешната система за управление на качеството. Периодично се извършват проверки за качеството на учебния процес в съответствие с международната конвенция STCW`78. В катедра КУТОЧВП редовно се анализират резултатите от проведените изпитни сесии, държавни изпити и резултатите от проведените анкети с обучаваните студенти и с потребителите на кадри.

Академичният съвет на ТУ-Варна е приел „Етичен кодекс на ТУ - Варна“, „Кодекс за академично единство в ТУ – Варна“ и „Правилник за академичен интегритет в ТУ – Варна“. За борбата с плагиатството се използват сигнали от заинтересовани, както и електронни средства за проверка на оригиналността и автентичността на курсови проекти, дипломни работи, публикации на студенти и докторанти и други научни трудове.

Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите

Критерий 2.1. ВУ извършва обучение по специалността от рег. професии като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни

2.1.1. В учебните програми и квалификационната характеристика на специалност „Корабоводене“ са включени специфични компетенции според изискванията на националните и международни стандарти за обучение на морски лица.

2.1.2. В учебните планове са предвидени необходимия брой часове (1440) за практическо обучение според STCW`78. Проведеното практическо обучение се документира в “Trainig record book for deck cadet”, разработен и утвърден от ИА „МА“. Относителният дял на практическата подготовка в обучението по специалност „Корабоводене“ в ОКС „Бакалавър“ редовно и задочно обучение в последния утвърден учебен план от ИА „МА“ е 34%.

2.1.3. Студентите от специалност „Корабоводене“ се оценяват текущо в хода на учебния процес и на семестриални изпити, съгласно „Процедури към правилника за правата и задълженията на студентите в ТУ-Варна“.

2.1.4. Учебните планове за специалност „Корабоводене“ са сравними с учебните планове в морските академии в Полша и Русия. Сравнителният анализ с аналогични програми от други висши училища в страната показва, че съдържанието на учебни дисциплини и хорариума в ТУ - Варна е между 70 и 90 % от тези в средния университет - ВВМУ „Н.Й. Вапцаров“.

2.1.5. Студентите, завършили специалност „Корабоводене“ получават диплома за образователно-квалификационна степен „бакалавър“ с професионална квалификация „Инженер-корабоводител“, както и международно признато свидетелство за правоспособност - "Вахтен помощник-капитан".

2.1.6. Във връзка с настъпилите промени на националните стандарти, изискванията на Конвенцията STCW`78, изменена и допълнена през 2010 г., директива 2008/106/ЕС, IMO Model Course 7.01, 7.03, както и препоръките на ИА „МА“ са актуализирани всички учебни планове за специалност „Корабоводене“, приети след 2012 г.- общо 6 плана за редовно и задочно обучение в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“. Последната актуализация на всички учебни програми е от периода 2016- 2017 г.

2.1.7. Съществува процедура за определяне, в съответствие с националните и институционалните нормативни изисквания.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

Прави се допитване до фирми в областта на корабоплаването и организацията на морския транспорт за удовлетвореността им от подготовката на кадрите, които са се реализирали при тях. Проучва се и прогнозира пазара на труда - необходимостта от специалисти по корабоплаване в национален и международен план.

Периодично се събира информация от потребителите на кадри, като се отделя особено внимание на въпроси, отнасящи се до качеството на обучение и свързани с преподавания материал, практическата насоченост, отразяване на новости в учебния материал и др.

В ТУ – Варна се спазват задължителни стандарти за въвеждане на оценъчна система на резултатите от обучението по всяка учебна дисциплина от учебните планове в ОКС „бакалавър“ и „магистър“.

Учебните програми по специалност „Корабоводене“ в ТУ - Варна са съвместими с тези на други висши училища в България и Европа. Получилите образование и професионална квалификация по специалността, след завършване, са конвертируеми в мореходните компании по целия свят. Спазването на изискванията на STCW`78 при подготовката и дипломирането на обучаемите, гарантира професионалната им мобилност.

В ТУ-Варна са разработени процедури за наблюдение, анализиране, оценяване и утвърждаване (одобряване, приемане) на всяка учебна програма и на учебната документация. Доказване на съответствието на всяка учебна програма с международните и национални стандарти за обучение по специалност „Корабоводене“ се извършва в *сравнителна таблица за отделните компетентности*, произтичащи от STCW.

Мнението на потребителите и завършилите студенти, относно съдържанието на програмите се проучва на работни срещи, а мнението на студентите чрез анкетни допитвания. Авторите на учебните програми за специалност “Корабоводене“ от регулирани професии, задължително съгласуват тяхното съдържание с Моделните курсове на IMO.

Структурата, наименованията и съдържанието на учебните дисциплини, общият брой кредити и разпределението им в учебните планове, съотношението между часовете, предвидени за лекции и за практически занятия, регламентите за провеждане на производствените стажове и учебните практики за съответните образователно-квалификационни степени са съобразени с нормативните изисквания на университетско, национално и международно ниво.

Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответната специалност от регулираните професии

3.1.1. Квалификационната характеристика отразява точно и ясно позицията на бъдещия специалист в националната квалификационната рамка и на Европейското пространство за висше образование. Видна е връзката между целеполагане и очаквани резултати.

3.1.2. Учебната плавателна практика и стаж са задължителни и са отразени в учебните планове на специалността. Ново, качествено ниво в практическото обучение на студентите е въведената тренажорната практика, която е основен елемент в специализиращите дисциплини от учебния план. Организацията на практическата подготовка се извършва от катедра КУТОЧВП и се отчита според изискванията на ИА „МА”.

3.1.3. След завършване на обучението, абсолвентите от специалност „Корабоводене” се анкетира за отношението им към настоящата или бъдеща местоработата и заеманата длъжност. Във взаимодействие с фирмите от областта на корабоплаването се събират и обобщават сведения, относно степента на заинтересованост и броя на назначените специалисти, завършили специалността.

3.1.4. Студенти от специалност „Корабоводене“ се включват в Студентския Морски Клуб при ТУ – Варна в различните му форуми, курсове и в традиционния „Месец на Науката” на университета. Организацията за оценяване на постиженията на студентите е в съответствие с изискванията на чл. 44 от ЗВО, Правилника за организация на учебната дейност на ТУ – Варна, учебните планове и програми и се извършва според формата на оценяване, предвидена по учебния план на специалността.

3.1.5. Системата за провеждане на изпитните процедури (семестриални изпити, държавни изпити, дипломни защиты и др.) е описана във вътрешно университетските документи: „Правилник за правата и задълженията на студентите в ТУ – Варна“ и процедура „Управление на учебния процес“. В състава на Комисията за провеждане на дипломни защиты или като консултанти се допускат и се привличат специалисти в областта на морските науки. Представители на Изпълнителна агенция „МА” имат право и обикновено присъстват на всички процедури – държавни изпити и дипломни защиты.

3.1.6. При обучението на студентите от специалност „Корабоводене” се прилагат утвърдени процедури за контрол на оценяването. Контрол върху целият изпитен процес се осъществява от ръководителите на катедри, декана на факултета и заместник декана по учебната част. Ежегодно в отчета за дейността на декана на факултета пред общото събрание (ОС) се извършва анализ на успеваемостта на студентите, кадровото осигуряване на академичния състав, кандидатстудентската кампания, материалната и финансова осигуреност на учебния процес и др. Студентите участват в този процес чрез своите представители в ОС и Факултетния съвет.

3.1.7. Кодексът за академично единство в ТУ – Варна предвижда, че сигнали и жалби от студенти се подават до Апелативната комисия за студенти и докторанти. Тя открива процедура по всеки случай и се произнася в определен срок след подаването на жалбата или сигнала.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1:

Обучението на студентите по специалност „Корабоводене“ се провежда според съвременните изисквания за образователно-квалификационните степени и съгласно образователната мисия, цели и задачи на ТУ – Варна и има обоснована връзка между целите на образованието и очаквани резултати, гарантирани чрез системата за качество, националните и международни стандарти.

При обучението по специалност „Корабоводене“ в ТУ-Варна има създадена организация за включване на студентите в практически занимания, стимулиращи творческата им активност - лабораторни упражнения, курсови задачи, курсови работи, курсови проекти, тренажорна подготовка и учебна практика, участие в студентски плавателни стажове и практики, организиране на студентски научни конференции, които провокират абстрактното мислене и помагат в бъдещото намиране на адекватни решения в реална професионална среда.

Реализацията на студентите от специалност „Корабоводене“ от ОКС „Магистър“ след средно образование е 87 %, а при ОКС „Магистър“ след висше образование реализацията е 100%.

Методите за оценяване на творческите постиженията на студентите включват: отчет на участието им в плавателни стажове и практики и студентски състезания. Студентите от специалността се стимулират да членуват в Студентския Морски Клуб при ТУ – Варна.

В Технически университет – Варна има утвърден „Правилник за организация на учебната дейност“, който регламентира съществуването на динамична и прозрачна обратна връзка между преподаватели и студенти; има публично оповестена система за провеждане на изпитните процедури (вкл. Държавни изпити и дипломни защиты), която включва критериите и методите за проверка и оценка на знанията и уменията на обучаемите, както и критериите за поставяне на цифрова оценка.

В Корабостроителния факултет, където се организира обучението по специалност „Корабоводене“, са създадени предпоставки, осигуряващи ефективност на процесите, свързани с качеството на образователния процес, която се гарантира чрез текущ мониторинг и периодични анкети и анализи, в които участват и студенти, експерти и потребители на кадри.

В Технически университет – Варна, респективно в специалността от регулираните професии съществуват ред и правила за разглеждане на жалби от обучаеми. Създадена е Апелативна комисия за студенти и докторанти, която е предназначена да провежда процедурите по жалбоподаването.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите

Критерий 4.1. Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане

4.1.1. Приемът на студенти в специалност „Корабоводене“ се осъществява по Правилник „Планиране, подготовка и провеждане на кандидат-студентския прием“ и календарен график. Обучението на докторанти и чуждестранни студенти се реализира по „Правилник за приемане на чуждестранни студенти в Технически университет – Варна“. Специалност „Корабоводене“ е търсена и предпочитана от кандидат-студентите в ТУ - Варна, което се дължи на стремежа към качествена образователна услуга и възможности за професионална реализация. В катедра КУТОЧВП се обучават чуждестранни студенти от Гърция и Турция от 2009 г..

4.1.2. Нормативната база на ТУ – Варна предлага възможности за признаване на квалификации в областта на висшето образование, както и за академична мобилност, регламентирана и с договорености между висшите училища и техните структурни звена.

4.1.3. Въвеждането на Системата за натрупване и трансфер на кредити в ТУ – Варна, приемането на Университета за пълноправен член на Асоциацията на европейските университети (през 2003 г.) са условия за улесняване мобилността на студентите както на национално, така и на международно ниво. На равнище Университет са сключени 71 двустранни договори с образователни и научни институции. ТУ – Варна има сключени 5 (пет) договора с чуждестранни университети, които осигуряват мобилността на студентите и докторантите от специалност „Корабоводене“. В периода 2010–2017 г. 1 студент от специалност „Корабоводене“ е провел 9-месечно обучение в Испания и 5 са реализирали студентска мобилност с цел учебна плавателна практика.

4.1.4. През последните две години в екипите, които са разработвали научно-изследователски проекти, финансирани целево от държавния бюджет, са включени 8 (осем) докторанти и 27 (двадесет и седем) студенти от специалност „Корабоводене“. Участието на студенти във вътрешно университетските проекти е включено като показател за оценяване на предложенията на научни проекти в „Система от показатели за оценка, наблюдение и отчитане на резултатите“.

4.1.5. В ТУ-Варна има регламентирани правила за спазване на държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища. Основните документи

на ТУ-Варна за образование и квалификация се издават в съответствие със ЗВО и Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища. Тези правила са залегнали и в изградената система за качество на обучение.

4.1.6. На ниво Университет е създаден и работи Център за Развитие на Кариерата (ЦРК) (<http://www.careercenter.tu-varna.bg/Default.aspx>). Анализът на обобщените резултати на анкетите за специалност „Корабоводене“ са съпоставени с общите резултати за ТУ-Варна. В катедра КУТОЧВП се проектира създаване на собствена база данни за регистрацията на възпитаниците и тяхната реализация.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1:

ТУ – Варна има ясно формулирани дейности на „жизнения цикъл“ на студентите – от приема до завършване на тяхното обучение. ТУ-Варна предлага учебни планове, които са съобразени с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на образователните степени „бакалавър“ и „магистър“ по специалността от регулирана професия „Корабоводене“. ТУ-Варна има сключени рамкови договори за сътрудничество с други ВУ и организации. Налице е система за организиране и провеждане на кандидат-студентската кампания, в хода на която се осигурява нужната информация за кандидат-студентите. Студентите се стимулират да публикуват резултатите от научноизследователската си дейност, както и да участват в публични научни събития – конференции, кръгли маси, конкурси. Има изградена система за проследяване професионалната реализация на завършилите студенти.

Създадена е ефективна организация за привличане, прием и адаптиране на българските и чуждестранни студенти, като ежегодно в началото на кандидатстудентската кампания се предоставят: Правилник за приемане на студенти в ТУ-Варна, Кандидатстудентски справочник, срокове на кандидатстудентската кампания и др.

В Технически университет – Варна действат правила за организиране на студентската мобилност и признаване на образователни кредити и периоди на обучение, които са в съответствие с Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион.

Реализира се мобилността на студентите от специалност „Корабоводене“, основно с цел практическо обучение чрез менингови фирми по програмата „Еразъм+“. Университетът има действащи договори с чуждестранни университети.

Участието на студентите от специалност от регулирана професия „Корабоводене“ в научноизследователска дейност се регламентира от „Правилник за устройството и дейността“, „Правилник за научноизследователската дейност на ТУ-Варна“ и „Планиране и управление на учебния процес“ – документи от Системата за управление на качеството на ТУ - Варна. През последните две години в екипите за разработване на научноизследователски проекти са включени 27 студента от специалност „Корабоводене“.

Спазени са изискванията на ЗВО и Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи за образование и квалификация, издавани от университета. Образците на издаваните документи се изпращат и съгласуват с МОН.

Създадена е система за регистриране на реализацията на завършилите студенти. В Технически университет - Варна е създаден и работи Център за развитие на кариерата. В катедра „КУТОЧВП“ се проектира въвеждането на „Система за регистрацията на завършилите“.

Стандарт 5. Преподавателски състав

Критерий 5.1. Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на специалността

5.1.1. Осигуряването на качествен академичен състав в ТУ – Варна се осъществява съгласно „Процедура за управление на квалификацията“. Всички действащи нормативни документи и образците на работните документи са оповестени на интернет страницата на ТУ – Варна. Известия за всички обявени конкурси за заемане на академични длъжности се публикуват в Държавен вестник.

5.1.2. Преподавателите, водещи лекционните курсове по профилиращите дисциплини в специалност от регулираните професии „Корабоводене” са хабилитирани и са на първи договор в ТУ - Варна. Хабилитираните преподаватели на първи основен трудов договор са 16 - с академична длъжност „доцент”. Нехабилитираните преподаватели в специалността са 17, от които 5 с академична длъжност „главен асистент” (от тях 3 с ОНС „доктор”) и 12 с академична длъжност „асистент”.

5.1.3. Атестирането на академичния състав се извършва в съответствие със ЗВО и ЗРАСРБ по Правилник за атестиране на академичния състав. Процедурите за атестиране са видни от протоколите на Корабостроителния факултет. Редът за провеждане на периодична атестация на академичния състав на Технически университет – Варна е регламентиран в „Правилник за атестиране на академичния състав в ТУ – Варна”.

5.1.4. Мобилността на преподавателите от катедра КУТОЧВП се осъществява по линия на международни програми и проекти. По докторантски проекти 1 (един) докторант е реализирал мобилност с цел обучение. Осъществени са 5 (пет) изходящи и 4 (четири) входящи мобилности с цел преподаване.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1:

В Технически университет - Варна съществуват публично оповестени конкретни и прозрачни процедури, отговарящи на законовите изисквания за приемане на работа на квалифицирани преподаватели, осигуряващи обучението по специалност “Корабоводене”. Профилиращата катедра разполага с необходимия минимум квалифициран академичния състав.

Профилиращите дисциплини в специалност “Корабоводене” от регулираните професии се водят от преподаватели на първи ОТД, със съответстваща квалификация. Обучението по фундаменталните дисциплини също се води от преподаватели на ПОТД.

Съществува действаща система за атестиране и стимулиране на кариерното развитие на преподавателите. Осигурено е допълнително материално стимулиране на преподаватели, които имат публикации в издания с висок импакт фактор и/или цитирания в престижни издания.

Има действаща система за насърчване на академичната мобилност в рамките на европейските програми и двустранното сътрудничество. В катедра КУТОЧВП за периода са реализирани 5 (пет) изходящи преподавателски мобилности.

Критерий 5.2. Научноизследователската (художествено-творческата дейност) на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея

5.2.1. За акредитационния период преподавателите, докторантите и студентите от специалност „Корабоводене” са участвали успешно в разработването на 3 проекта от Европейските фондове и 7 проекта от Фонд научни изследвания. Участие в проекти са взели 7 преподаватели от профилиращата катедра, 8 докторанти и 27 студенти. По изпълнените проекти и чрез дейността на научно-производствената лаборатория на катедра КУТОЧВП е закупено и осъвременено лабораторното оборудване. Разработени и реализирани са три проекта в помощ на докторанти. По европейски проект е закупен тренажор „Динамично позициониране на кораба“, сертифицирана от ИА „МА“ и за обучение на студенти.

5.2.2. Общият брой на публикациите на преподавателите от специалността от регулираните професии „Корабоводене” за периода 2010/2017 г. е 104. Издадени са 16 учебници и учебни пособия с автори - преподаватели от катедра „Корабоводене”. Публикациите за този периода са с общ импакт фактор 14,18. Определен брой – 16 публикации са в издания индексирани по ISI-Web of Knowledge, Thomson Reuters, Scopus, DOAJ и други международно признати бази данни. Преподавателите от катедра КУТОЧВП имат общо 36 цитирания на техни трудове.

Констатации за изпълнение на критерий 5.2:

Научноизследователската дейност в катедра КУТОЧВП, осигуряваща обучението по специалност от регулираните професии „Корабоводене” е на добро ниво. В Технически

университет - Варна са създадени условия за стимулиране на публикационната активност на преподавателите и на студентите.

В катедра „КУТОЧВП” общият брой на проектите, които са изпълнени за периода (2010-2017) е 13, от тях - 4 международни и 9 национални. Общо за обучаващото звено са осъществени 21 специализации и обучения. Броят на защитилите докторанти за периода е 5 (пет). Успешно са приключили три процедури за академична длъжност „Доцент” в катедра КУТОЧВП.

Общият брой на публикациите на преподавателите, осигуряващи обучението по специалност “Корабоводене“ е 104 за целия период, т.е. 3,1 публикации на 1 преподавател на ОТД. Относителен дял на публикациите с импакт фактор и/или импакт ранг спрямо общия брой на публикациите на преподавателите от катедра КУТОЧВП през последните 7 г. е 8,6%. Броят цитирания в реферирани научни списания и сборници на 1 преподавател, за периода 2010-2017, е 3,00. Общ импакт фактор – 14.18.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите

Критерий 6.1. Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова

6.1.1. Технически университет – Варна разполага с аудитории, компютърни зали, лаборатории и тренажори, оборудвани с нужната апаратура за провеждане на практически упражнения по специалност „Корабоводене”. За обучение на студентите от катедра КУТОЧВП са на разположение всичко 23 зали (лекции, семинари, упражнения, лабораторни и практически занятия) с обща площ 1445 кв. м., 748 места в залите, със седмична натовареност 125 учебни часа. Площта на „Тренажорен комплекс Корабен мостик” (Bridge Simulator), „Симулатор за динамично позициониране на кораба“ и „Тренажор – Товарен план на кораба“ е 240 m² и в него се обучават студентите изключително от специалност „Корабоводене”.

6.1.2. Технически университет – Варна разполага с компютърни лаборатории, които се използват както за учебни цели, така и за свободен достъп на студентите. Компютрите са свързани в мрежа и студентите и преподавателите имат свободен достъп до Интернет. Общата площ на компютърните зали за обучение в специалността е 336 кв. м., а броят на компютрите е 75.

6.1.3. Студентите и преподавателите по специалност „Корабоводене“ ползват учебна и научна литература в Университетската библиотеката при ТУ - Варна. Дейността ѝ се регламентира от Правилника за устройството и дейността на Университетска библиотека при ТУ-Варна. Библиотеката функционира от учебната 1963/1964 г. и е разположена на 2000 m². Във „Виртуална читалня” има инсталирани 35 компютърни места. В „Заемна служба” се намира основния фонд на библиотеката с общ фонд от 184 382 библиотечни единици. Съществуват шест електронни бази данни EBSCOhost, SpringerLink, ScienceDirect, Scopus, Web of Science и Directory of Open Access Journals, които се ползват от всеки компютър и дават он-лайн пълни текстови и реферативни ресурси за всички читатели на библиотеката.

6.1.4. В Технически университет – Варна има приети „Вътрешни правила за дистанционна форма на обучение” и функционира Център за дистанционно обучение (ЦДО). Специалност „Корабоводене”, като регулирана професия, няма акредитация за дистанционна форма на обучение.

6.1.5. Всички профилиращи дисциплини от учебните планове на специалност „Корабоводене” за ОКС „Бакалавър” и ОКС „Магистър” са осигурени с учебници, учебни помагала и електронни ръководства. Общият брой на издадените от преподаватели в катедра КУТОЧВП учебници е 16, а електронни учебни пособия 5.

6.1.6. Академичното и административното обслужване, подпомагащо обучението на студентите, е регламентирано във вътрешната нормативна база на университета.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1.:

Катедра КУТОЧВП притежава много добра материално-техническа и информационна база за осъществяване на ефективен процес на обучение на студентите от специалност „Корабоводене“. Съществува достатъчна аудиторна площ, компютърни зали с необходимото оборудване, тренажори и симулатори. Библиотеката на ТУ – Варна е с общ фонд от 184 382 библиотечни единици, включващ книги, периодика (без фонда на IEEE-библиотека) CD и дисертации на хартиен и електронен носител. За подпомагане на академичното и административно обслужване на студентите са разработени електронни бази данни: Университетска информационна система „студент“ и UMIS в „Е – Университет“.

Катедра КУТОЧВП разполага с 8 лаборатории, лекционни зали и кабинети с достатъчна аудиторна площ и работни места за осъществяване на нормален и ефективен учебен процес. Специфичната материално-техническа база по СРП включва тренажорни комплекси, кабинети и зали с натурни корабни уреди и апарати, които осигуряват практическото обучение на студентите.

Площта на компютърните зали на 100 студенти, редовно и задочно обучение ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ по специалност „Корабоводене“ от регулираните професии, е 336 m². Достатъчен е броя на компютрите на 100 студенти - 23.

Информационното осигуряване на обучението по специалност „Корабоводене“ е на добро ниво, особено по отношение на количеството обща, техническа и специална литература, но също така и по отношение наличието на достатъчен брой съвременни издания, отразяващи най-новите достижения и тенденции в корабното и морското дело. Налични са шест електронни бази данни: EBSCOhost, SpringerLink, ScienceDirect, Scopus, Web of Science и Directory of Open Access Journals, които могат да се ползват на всеки компютър. Студентите ползват лицензирани софтуерни продукти. Чрез Интернет има възможност за достъп до библиотеките на други университети в България.

По специалността от регулираната професия не се провежда и не се предвижда обучение в дистанционна форма.

Общият брой на изданията в областта на морските науки, осигуряващи учебния процес по специалност „Корабоводене“ е 392. Общият брой на издадените от преподаватели на катедра КУТОЧВП учебници е 16 и електронни учебни пособия - 5 за компютърно подпомагано обучение по специалност „Корабоводене“. Необходимо е обучението на студентите по профилиращите дисциплини да се подкрепи с повече учебници и учебни пособия, издадени от преподаватели от специализиращата катедра.

Регламентирано е академичното и административно обслужване, подпомагащо обучението на студентите, чрез Учебен отдел на ТУ-Варна, Университетска информационна система „студент“ и UMIS в „Е-Университет“ на WEB страницата на ТУ – Варна според Правилника за устройство и дейността на университета.

Стандарт 7. Управление на информацията

Критерий 7.1. Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по специалността и последващата реализация на завършилите

7.1.1. Събирането и управлението на информацията, свързана с реализацията на обучението по специалността от регулираните професии и последващата реализация на завършилите студенти се осъществява съгласно „Системата за наблюдение и измерване на продукта“. В катедра КУТОЧВП периодично се обсъжда ефективността на резултатите, свързани с управление на качеството на образованието.

7.1.2. На университетско ниво дейността по връзките с възпитаниците се осъществява от Центъра за кариерно развитие <http://www.careercenter.tu-varna.bg/>. За периода 2010-2017 г. общият брой на дипломираните студенти по специалност „Корабоводене“ от регулираните

професии в ОКС „Магистър” е 2007, което представлява 87 % от приетите. Реализацията на дипломираните студенти по специалността е почти 100 % - основно в международни и български корабоплавателни компании.

7.1.3. Основни съвременни информационни технологии, които се използват в СРП - подготовка и разпространение на мултимедийни презентационни материали, WEB-базирани приложения, които студентите от специалност „Корабоводене“ ползват: ECDIS на Transas, ECDIS на Thothem, CallReg, пълен Microsoft Office пакет (Microsoft Office Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office Power Point, Microsoft Office Access), Adobe Acrobat Professional, MATLAB, Maple, Microsoft Visual C++, MATHCAD, AUTOCAD и др.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1.:

За специалността от регулираната професия периодично се обсъжда и анализира ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на учебния процес в съответствие с нуждите на пазара на труда.

В катедра КУТОЧВП се изгражда система за връзки с възпитаниците и проследяване на тяхната реализация и развитие. Ежегодно се провеждат анкети със завършващите абсолвенти и с работодателите за изследване на удовлетворението от проведеното обучение и за предприемане мерки за подобрене на качеството.

В Технически университет - Варна се поддържат собствени информационни масиви за световните постижения и в областта на морските науки и технологии, корабоплаването.

Стандарт 8. Информация за обществеността

Критерий 8.1. Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по специалността

8.1.1. Един от стратегическите приоритети на ТУ–Варна е утвърждаване на подхода на „Отворени хоризонти“ към съществуващите академични, стопански и бизнес структури в региона и страната, както и аналогични субекти от европейското и световно образователно и научно пространство. Съществува стремеж за непрекъснато усъвършенстване на система за информационен обмен и обслужване на Университета.

8.1.2. Университетът публикува и предоставя актуална информация, предназначена за настоящите и бъдещите студенти, както и за обществеността, очертаваща целия „жизнен” цикъл на обучаемите. Основният източник на информация е WEB-страницата на Университета (<http://ksp.tu-varna.bg/>). В Технически университет – Варна е създадена и система за контрол на студентското състояние. Контролът се извършва от експертите по техническа информация за студентите (инспекторите) по факултети в съответствие с процедура „Идентификация и проследимост” и направените записи в главните книги и информационната система „Студент”.

8.1.3. Периодично се обновява информацията от раздел „Курсове и кариера“ от Web страницата на Университета, където се публикува актуални данни за кандидатстудентски курсове, квалификационни курсове, отделение за повишаване на квалификацията. С цел популяризиране на специалност „Корабоводене” и разкриване на възможностите за професионална реализация на студентите, преподавателите от катедра КУТОЧВП поддържат контакти с Изпълнителна агенция „МА” и с менинговите фирми.

8.1.4. Университетът осигурява условия за разпространение на изследователските резултати чрез финансиране на годишните научни форуми, организирани от ТУ – Варна, чрез осигуряване участието на преподавателите в национални и международни научни конференции. В Университетското издателство е осигурена възможност за публикуване на научни трудове, монографии, автореферати, учебници и учебни пособия, свързани пряко с научноизследователската и образователна дейност.

8.1.5. Ежегодно, ТУ – Варна подготвя и публикува информационни пакети с условията за мобилност на студенти и преподаватели, които се обявяват на Интернет страницата на Университета. На сайта на Университета в раздел Международно сътрудничество съществува линк към „Еразъм+”, където се обявяват условията за участие в Конкурс за отпускане на

субсидии по програма „ЕРАЗЪМ” на студенти – бакалаври, магистри и докторанти за обучение или подготовка на дипломни работи в чужбина през предстоящата учебна година.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1.

Съществува система за популяризиране на актуална и пълна информация за образователната, научноизследователската и художествено-творческа дейност на специалността от регулираната професия. Осигурен е достъп на обучаваните студенти до университетските информационни системи „UMIS” и “сТудент“, които се явяват и основна среда за дигитална комуникация между преподавателите и студентите в процеса на обучение.

Публикува се точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по специалност “Корабоводене“ от регулираните професии.

На адрес [http://www2.tu-varna.bg/tu-varna/index.php](http://www2.tu-varna.bg/tu-varna/index.phphttp://www2.tu-varna.bg/tu-varna/index.phphttp://www2.tu-varna.bg/tu-varna/index.phphttp://www2.tu-varna.bg/tu-varna/index.php) ТУ-Варна ежегодно публикува наръчници, правилници, пътеводители на студентите. В раздел Е-университет от сайта на ТУ Варна има достъп до персонална студентска информация – достъпна за студентите след въвеждане на факултетен номер и ЕГН/ЛНЧ (<http://umis.tu-varna.bg/st/>).

Периодично се обявяват условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация, както в WEB – страницата на университета, така и на WEB – страницата на катедра КУТОЧВП <http://www.tu-varna.bg/tu-varnakmm/>.

Провежда се политика за повишаване на дела на включените студенти и докторанти в научните екипи за разработка на проекти. Нормативно се създават условия за популяризиране на научните и резултати на студенти и преподаватели.

Създадени са условия за оповестяване на условията за мобилност на студенти и преподаватели. Публикувана е информацията, свързана с процедурите за кандидатстване и селекция на студенти, преподаватели и персонал с цел провеждане на мобилност http://www.tu-varna.bg/tu-varnamse/index.php?option=com_content&task=view&id=18&Itemid=43

Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите

Критерий 9.1. Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по специалността от регулираните професии

9.1.1. Промените в учебните планове и програми се инициират от водещата катедра за специалността. В ТУ – Варна е изготвена стандартизирана електронна форма за оформяне на учебна програма. Разработените учебни планове и програми се разглеждат на заседание на Катедрен съвет, а Факултетния съвет на КФ на свое заседание взема окончателно решение за нейното приемане.

9.1.2. Мониторингът на успеваемостта на студентите се осъществява чрез университетската информационна система „Студент“. Текущо тя се анализира от Факултетния съвет и ежегодно от Общото събрание на факултета. Основният критерий за резултатите от учебната работа е брой на успешно дипломиралите се студенти, а също и преминаването на студентите в по-горен курс (респективно броят на прекъсналите студенти). Средна успеваемост на студентите от специалност „Корабоводене” за периода 2010 – 2017 г. е 87 %.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1.:

В катедра КУТОЧВП всички учебни планове и програми за специалност “Корабоводене“ са актуализирани, съгласно националните и международни нормативни документи. Учебните планове са обект на постоянен мониторинг от страна на Изпълнителна агенция „МА”. Последният надзорен мониторинг е проведен през м. ноември 2017 г., при който не са направени критични бележки, относно съответствието на учебните планове с националните и международни изисквания.

Средна успеваемост на студентите от специалност “Корабоводене“ за периода 2010 – 2017 г. в ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър” след средно образование е много висока - в границите между 83 % и 90 %.

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството

Критерий 10.1. Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по специалността от регулираните професии

10.1.1. Вътрешни одити на специалност „Корабоводене“ се извършват в рамките на процедурите по системата за управление на качеството и ежегодните отчети на Корабостроителен факултет и Университета. Външни одити се провеждат от сертифициращата организация на системата за управление на качеството (надзорни одити), от НАОА при извършване на акредитационни процедури и от Изпълнителна агенция „Морска администрация“.

10.1.2. Обучение по специалност от регулираните професии „Корабоводене“ в Р. България се извършва единствено в ТУ-Варна и ВВМУ „Н.Вапцаров“ – Варна. Двете висши училища реално се конкурират по отношение на привличане на обучаеми, качество на обучение и реализация на завършилите. Рейтинговата система на МОН не оценява регулираните професии отделно от професионалното направление. Данните за реализацията на завършилите студенти в рейтинговата система се вземат от НОИ, но значителна част (над 70 %) от завършилите специалност „Корабоводене“ в ТУ-Варна и ВВМУ „Н.Вапцаров“ – Варна работят на чужди кораби, които не са под наблюдение на НОИ, с което данните за професионалната реализация на ПН „Транспорт, корабоплаване и авиация“ от рейтинговата система не са коректни за специалност „Корабоводене“.

10.1.3. В състава на комисиите за държавни изпити на специалност „Корабоводене“ през периода на акредитация са участвали специалисти от БМФ и ИА „Морска администрация“. Дипломните защиты се провеждат открито и на тях присъстват външните ръководители на дипломни работи и представители на работодателите, които добиват впечатления за нивото на разработките и подготовката на студентите.

10.1.4. Общо през периода в профилиращата катедра „Корабоводене, управление на транспорта и опазване чистотата на водните пътища“ (КУТОЧВП) са привлечени: един хабилитиран преподавател, 6 (шест) млади асистенти, от които 3 (трима) защитили докторска дисертация, 1 (един) пред защита, и двама в процес на завършване на дисертациите. Закупени са 2 тренажора за обучение на капитани. По проектите по 7-ма Рамкова програма и фонд научни изследвания на МОН е обновена апаратурата на „Тренажор логистична верига“. Студентската мобилност в специалност „Корабоводене“ се осъществява преди всичко с цел практика - плавателни стажове на кораби на чуждестранни корабособственици, обикновено с продължителност по 3 месеца. За следакредитационния период, преподавателите, докторантите и студентите от специалност „Корабоводене“ са участвали успешно в разработването на 3 проекта от Европейските фондове и 7 проекта от Фонд научни изследвания. Участие в проекти са взели 7 преподавателя от катедрата, 8 докторанта и 27 студента.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1.:

В системата за управление на качеството е разработен документ за наблюдение и анализ на качеството на учебния процес, на базата на който се извършват периодично вътрешни одити, а веднъж годишно – външен одит. Има стремеж за изпълнение на препоръките на НАОА от предходната акредитация, като се отбелязва развитието на материалната база и значителният напредък в интензификацията на учебния процес. Катедра КУТОЧВП има достатъчно информация за обучението и научните изследвания в сродни специалности от други държави. Познава се добре и конкурентната среда в България.

Външни одити се извършват от сертифициращата организация RINA, Националната агенция по оценяване и акредитация и Изпълнителна агенция „Морска администрация“. Учебният процес се наблюдава непрекъснато от ИА „МА“, която контролира състоянието на учебната документация, провеждането на тренажорната практика, квалификацията на преподавателите и изпълнението на плавателните стажове на студентите от специалност „Корабоводене“.

Според рейтинговата система на МОН в България специалност „Корабоводене“ в ТУ-Варна и в ВВМУ “Н.Вапцаров“ имат практически равни показатели.

В състава на комисиите за семестриални и държавни изпити се канят специалисти от практиката с цел обратна информация за постиженията на студентите.

Има конкретни резултати, свързани с повишаване на качеството на учебния процес след САНК .

Председател на ПКГН:.....

проф. д-р инж. Рачо Иванов